

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-1

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53
Volume 53

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Prusiek, lok. 25. Hrob č. 22, zlato (viz obr. 6. na str. 78)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2012
Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 2. Kostelec u Holešova. Meč před konzervací.

Fig. 2. Kostelec u Holešova. The sword before conservation.

písčitého podloží. Nálezce přes opakovanou prospekci širšího okolí nenalezl žádné další kovové předměty.

Jedná se o jednosečný železný meč s mírně odsazenou rukojetí (Obr. 2). Rukojeť je široká a ke konci se nepatrně zužuje. Hřbet čepele i její břít jsou rovné a směrem k hrotu se sbíhají. Délka meče činí 66 cm při maximální šířce čepele 4,6 cm. Zbraň před konzervací vážila 730g.

Jednosečné meče těchto rozměrů známe z období stěhování národů např. z Velatic či Blučiny (Tejral 1993, obr. 311: 37; Tihelka 1963, 476) a je nutno s nimi počítat až do raného středověku (Wernand 1998, 779–780).

Miroslav Daňhel

Literatura

Tejral, J. 1993: Za dob velkého neklidu. In: Podborský, V. (ed.): *Pravěké dějiny Moravy*. Brno, 471–503.

Tihelka, K. 1963: Knížecí hrob z období stěhování národů u Blučiny, okr. Brno-venkov. *Památky archeologické* 54, 467–498.

Wernand, J. 1998: „Hic scramsaxi loquuntur“. *Germania* 76, 747–787.

Resumé

During amateur metal detector prospection was found iron single-edged sword – seax in forest near Kostelec u Holešova. The sword laid in the depth 30 cm in sandy subsoil in orientation NE-SW. There were not found any other metal objects in surroundings. The length of the weapon was 66 cm while width of the blade was 4,6 cm.

KOVALOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Na Rovinách“, parcela č. 666/1. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum. S-JTSK 582793.43:1162309.1, 582753.02:1162372.35.

Dne 29. srpna 2011 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., záchranný archeologický výzkum na parcele č. 666/1 v trati „Na Rovinách“ v souvislosti s pokládáním

dálkového telekomunikačního kabelu. Známa lokalita, na níž proběhly zjišťovací a záchranné akce již v letech 1989 až 1990 a 2000 (Bálek et al. 1993; Kos 2001), se rozkládá cca 1 km jižně od obce, v jižní polovině plochého temene návrší Nad Pastviskem (kóta 321,3 m n.m.). Sledovaný liniový výkop, který byl veden po východním okraji temene tohoto návrší, porušil svým jižním úsekem 3 sídlištní jámy z doby římské. Přesná poloha místa, nacházejícího se v nadmořské výšce okolo 310 m, je na ZM ČR 1:10 000, list 24-43-03 určena krajními body o souřadnicích 161:378 a 165:373 mm od Z:J s. č.

Michal Přichystal

Literatura

Bálek, M., Čížmář, M., Šedo, O. 1993: Zjišťovací výzkum u Kovalovic (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 1990, 111–112.

Kos, P. 2001: Kovalovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 42 (2000), 188.

Resumé

Kovalovice (Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Na Rovinách“ wurden drei römische Siedlungsgruben entdeckt.

KROMĚŘÍŽ (OKR. KROMĚŘÍŽ)

Ul. Osloboditelů/Velehradská, Rybalkova kasárna. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během června a září proběhl záchranný výzkum při výstavbě výstaviště Floria v areálu bývalých kasáren. Vzhledem k silnému porušení terénu při předchozí úpravě pro vojenský autopark a také vzhledem k charakteru plánované zástavby nebyl realizován plošný odkryv, výzkum se zaměřil na sledování liniových výkopů a trasy nově budované okružní komunikace. V severní části staveniště byla dokumentována část sídelního areálu ze závěru starší doby římské; nejvýraznější jsou čtyři větší

zhloubené objekty (501, 504, 507 a 508/525), z nichž poslední můžeme díky charakteristické sloupové vnitřní konstrukci považovat za zbytek zhloubené chaty. Severně od nich bylo dokumentováno několik kúlových jamek, patrně pozůstatků blíže nerekonstruovatelné nadzemní zástavby. Charakteristický nálezový profil germánského sídliště doplňuje relativně početná provinciální keramika, několik zlomků bronzových spon a stříbrný římský republikánský denár (kolem 63 př. n. l., určení J. Vide-man) z výplně objektu 507. Zajímavé, v kontextu doby římské nikoliv nezvyklé, jsou nálezy celých psích skeletů či jejich částí (Obr. 3, 4). Ačkoliv s minimem nálezů, dle polohy a celkové podoby lze stejně datovat i pozůstatek komorové horizontální, pravděpodobně hrnčířské pece – objekty 509 a 510 nesou výrazné stopy propálení a jsou spojeny podzemním tahovým kanálem značné délky, nebyl ovšem zjištěn žádný náznak vnitřního roštu v předpokládané vypalovací komoře. Jistou zajímavost představuje tuhový střep evidentně laténského stáří se stopami druhotného sbroušení, tedy reutilizace (kreslicí potřeba?).

David Parma

Resumé

Kroměříž (Bez. Kroměříž). Osvoboditelů/Velehradská Str., ehemalige Rybalkov-Kaserne. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

NĚMČANY (OKR. VYŠKOV)

Doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum. Muzeum Vyškovska.

Jak již bylo popsáno v kapitole o mladší době železné, byl na JJZ okraji obce Němčany během výstavby inženýrských sítí prozkoumán i jeden objekt z doby římské. Jednalo se o sídlištní jámu. Nálezy z doby římské se však často objevovaly jako intruze v laténských jamách.

Obr. 3. Kroměříž. Pohřeb psa v sídlištní jámě.

Abb. 3. Kroměříž. Hundbestattung in der Siedlungsgrube.

Obr. 4. Kroměříž. Pohřeb psa v sídlištní jámě.

Abb. 4. Kroměříž. Hundbestattung in der Siedlungsgrube.

Pomocí detektoru kovů jsme z plochy získali kolekci tří bronzových pozdních výrazně profilovaných spon typu A 84. Další sponu jsme našli v horních vrstvách laténského objektu 502. Nalezená germánská keramika patřila k typické produkci závěru 2. století. Ze sběru jsme získali i několik importovaných zlomků panonské keramiky cihlové barvy. Keramika a spony datují trvání sídliště v rozmezí od závěru stupně B2 až do fáze C1.

Plocha výzkumu je na ZM ČR 1:10 000 list 24-43-09 vymezena bodem: 374 mm od Z s.č.; 354 mm od J s.č.

Blanka Mikulková

Resumé

Němčany (Bez. Vyškov). Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLDŘIŠOV (OKR. OPAVA)

Ulice U Naplatek, parcely č. 291/37, 291/28 (akce NPÚ-ÚOP v Ostravě 13/11 a 94/11). Starší doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum.

V roce 2011 pokračovala výstavba rodinných domků na západním okraji obce Oldřišov, zkoumané plochy se nacházejí v prostoru již v minulosti registrovaného sídlištního areálu v polní trati „Na plštské cestě“ (Hlas, Krasnokutská 2008; Krasnokutská 2007; táž 2009). Plošná skrývka parcely č. 291/37 v západní části předpokládaného osídlení nepřinesla zjištění žádných archeologických nálezových situací, na parcele č. 291/28, situované na východním okraji mírné terénní vlny, byla dokumen-